

LIÊN HỆ GIỮA HUYNH TRƯỞNG VỚI TUYÊN ÚY, TRỢ ÚY, TRỢ TÁ VÀ PHỤ HUYNH

I. VAI TRÒ TRONG CƠ CẤU XỨ ĐOÀN (LÝ THUYẾT)

A. Tuyên Úy

Cha Tuyên Úy có quyền tối cao trong Xứ Đoàn. Ngài có quyền quyết định thành lập hoặc hủy bỏ Xứ Đoàn. Khi Cha Tuyên Úy quyết định thành lập Xứ Đoàn, ngài cần đệ đơn lên Cha Tuyên Úy Tổng Liên Đoàn để Xứ Đoàn chính thức trở thành một đơn vị hoạt động trong Phong Trào Thiếu Nhi Thánh Thể. Ban Chấp Tổng Liên Xứ Đoàn sẵn sàng trợ giúp cha Tuyên Úy trong việc thành lập Xứ Đoàn. Khi hủy bỏ Xứ Đoàn Ngài cũng cần thông báo cho Cha Tuyên Úy Tổng Liên Đoàn. (Sổ Tay Tuyên Úy và Các Cấp Lãnh Đạo PTTNTT, tr. 26-27)

B. Trợ Úy

Trợ Úy là thành phần tu sĩ nam nữ tham gia trong Phong Trào Thiếu Nhi Thánh Thể tại các Xứ Đoàn địa phương. Vai trò của trợ úy là giúp cha Tuyên Úy trong vai trò lãnh đạo tinh thần Xứ Đoàn và hỗ trợ việc giáo dục. Để được chia sẻ vai trò lãnh đạo của cha Tuyên Úy, Trợ Úy phải được cha tuyên úy chính thức bổ nhiệm trước cộng Xứ Đoàn dân Chúa như bổ nhiệm Ban Quản Trị Xứ Đoàn. (Sổ Tay Tuyên Úy và Các Cấp Lãnh Đạo PTTNTT, tr. 37)

C. Huynh Trưởng

Huynh trưởng là thành phần nòng cốt nắm vai trò lãnh đạo và huấn luyện các đoàn sinh. Các huynh trưởng phải là những nhà giáo dục gương mẫu đồng thời là những người bạn đồng hành với các em thiếu nhi. Cha tuyên úy chứng nhận các huynh trưởng được bầu vào trong ban mục vụ và Ban Quản Trị Xứ Đoàn để giữ vai trò điều hành các chương trình sinh hoạt và huấn luyện của Xứ Đoàn.

D. Phụ Huynh

Phụ huynh không phải là thành phần ở trong Xứ Đoàn, nhưng là thành phần hỗ trợ và quan sát các huynh trưởng. Phụ huynh ủy thác trách nhiệm dạy dỗ hướng dẫn con em cho Xứ Đoàn, do đó họ có quyền và bổn phận theo dõi những sinh hoạt của con em trong Xứ Đoàn. Phụ huynh cần lên tiếng khi có những quan tâm về điều hại, điều lợi trong cách huấn luyện. Tuy nhiên phụ huynh không có quyền xen vào phương pháp điều hành và huấn luyện của Phong Trào.

E. Trợ Tá

Trên đà phát triển nhanh chóng của Phong trào, ngày nay càng ngày càng có nhiều phụ huynh muốn tham gia phong trào để chia sẻ công tác giáo dục nói trên với các cha tuyên úy, các trợ úy, và nhất là các huynh trưởng. Trợ Tá là một thành viên trong Phong Trào, có tuyên hứa và mang khăn (khác với phụ huynh hoặc người bảo trợ). Được ủy nhiệm của cha Tuyên Úy, Trợ Tá hỗ trợ Huynh Trưởng trong các sinh hoạt Xứ Đoàn.

Đối với Xứ Đoàn, người trợ tá có bốn trách vụ chính là Giao tế, Cố Vấn, Hướng dẫn tinh thần, và Huấn luyện.

1. Trách vụ giao tế

Người trợ tá có nhiệm vụ tham dự hội họp Ban Quản Trị và Ban Huynh Trưởng Xứ Đoàn hàng tháng. Đồng thời là mối dây thắt chặt nhịp cầu liên lạc, thông cảm giữa Xứ Đoàn với cha Tuyên Úy / Trợ Úy, Ban Trợ Tá, BCLĐ và BCH TLĐ, các phụ huynh và các ân nhân.

2. Trách vụ cố vấn

Với tinh thần tích cực, nhẫn nại, hòa mình, chân thành, và xây dựng, người trợ tá cố gắng thực hiện cho được sự kết thân và uy tín đối với Huynh trưởng và các em thiếu nhi. Với tuổi đời, hoặc kinh nghiệm từng trải trong cuộc sống, người trợ tá có thể cố vấn cho Xứ Đoàn nhiều vấn đề, đơn cử một số điều sau đây:

- Đóng góp ý kiến với Ban Quản Trị và Ban Huynh Trưởng Xứ Đoàn về việc thực hiện chương trình Thăng Tiến của Xứ Đoàn, các sa mạc Xứ Đoàn.
- Về sinh hoạt, điều hành, và kỷ luật của Xứ Đoàn
- Về tổ chức trong các dịp lễ lớn, như Trung Thu, Giáng Sinh, Tết Nguyên Đán, Phục Sinh.

3. Trách vụ Hướng dẫn tinh thần

Trợ tá trực tiếp hỗ trợ Xứ Đoàn tổ chức các buổi tĩnh tâm, các giờ cầu, các cuộc rước Thánh Thể, các buổi chia sẻ lời Chúa, phụng vụ trong các sa mạc, và các việc đạo đức khác như lần hạt Mân Côi, đi dâng thánh giá, v.v..

Các trợ tá cũng có trách vụ hướng dẫn các em thiếu nhi về các vấn đề liên quan đến đời sống cá nhân, gia đình, việc học hành, tình cảm giữa các em thiếu nhi.

4. Trách vụ Huấn luyện

Trợ tá sẽ hội ý với Ban Quản Trị và Ban Huynh Trưởng Xứ Đoàn để thành lập những chương trình giảng khóa hàng tháng và trong các sa mạc cho Xứ Đoàn, về những lãnh vực chuyên môn của mình, như đạo đức, văn hóa, xã hội, dân tộc Việt Nam, đặc biệt tổ chức những lớp học hỏi về Thánh Thể, Thánh Kinh.

II. NHẬN ĐỊNH THỰC TẾ

A. Tuyên Úy

Trong sinh hoạt tại các Xứ Đoàn mức độ tham gia sinh hoạt với Xứ Đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể của cha tuyên úy thay đổi khác nhau tùy khả năng, sở thích, cảm tình, hiểu biết về phong trào, và tuổi tác cũng là một yếu tố. Các cha tuyên úy có khả năng, hiểu biết và cảm tình với Thiếu Nhi Thánh Thể thường giành nhiều thời giờ để tham gia chương trình sinh hoạt và huấn luyện của Xứ Đoàn. Điều này đem lại nhiều khích lệ cho các huynh trưởng và đoàn sinh. Nhờ đó Xứ Đoàn sinh hoạt và phát triển mạnh mẽ. Các cha tuyên úy ít khả năng hoặc thiếu cảm tình với Thiếu Nhi Thánh Thể thường tham gia sinh hoạt với Xứ Đoàn ở mức rất tối thiểu. Đây là một thử thách lớn cho Xứ Đoàn. Trong trường hợp này Xứ Đoàn rất cần một ban huynh trưởng vững vàng gồm những bậc anh chị lớn trong Phong Trào mới tiếp tục sống còn và phát triển. Có nhiều nơi cha tuyên úy cũng là cha xứ hoặc quản nhiệm cộng đoàn. Bận bịu công việc, thiếu thời giờ các cha thường sẽ cắt bỏ thời gian giành cho Thiếu Nhi. Khi có những đối nghịch về quyền lợi giữa Thiếu Nhi với các Xứ Đoàn thể, tổ chức khác, Thiếu Nhi thường ít được cha bênh vực. Đây là hoàn cảnh Đoàn Thiếu Nhi gặp khó khăn và dễ đưa đến suy sụp hoặc làm tan rã Xứ Đoàn vì các huynh trưởng chán nản bỏ sinh hoạt. Tóm lại, cha tuyên úy là sức sống của Xứ Đoàn. Có cha tuyên úy hiểu biết Phong Trào, hăng hái sinh hoạt với Thiếu Nhi, Xứ Đoàn sẽ sinh hoạt và thăng tiến mạnh mẽ. Nếu cha tuyên úy lừng khừng giữ mức sinh hoạt với Thiếu Nhi ở mức tối thiểu, bắt đầ dĩ, Xứ Đoàn chỉ sống èo ọt cho qua ngày nếu không có ban huynh trưởng vững chãi. Nếu cha tuyên úy chỉ có danh nghĩa nhưng thực tế không sinh hoạt với Thiếu Nhi, Xứ Đoàn khó sống còn.

B. Trợ Úy

Sự hiện diện của trợ úy trong các Xứ Đoàn không đồng nhất và khả năng mỗi trợ úy không giống nhau. Chỉ có một số ít Xứ Đoàn có trợ úy; có trợ úy từng là huynh trưởng, có trợ úy mới chỉ làm quen với Phong Trào. Sự hiện diện của các trợ úy tại các xứ Xứ Đoàn cũng không theo qui thức đồng nhất hoặc vững bền. Thường các Xứ Đoàn có trợ úy tập trung ở những vùng có chủng viện, tu viện nhà dòng nam hoặc nữ. Mỗi dòng có một đường lối khác nhau, rộng rãi hoặc ngặt nghèo, trong việc cho các sơ hoặc thầy tham gia sinh hoạt với Thiếu Nhi. Đó là yếu tố bên ngoài chi phối không thuộc quyền cha tuyên úy. Thêm vào đó là yếu tố nơi chính vị trợ úy, khả năng và lòng nhiệt thành với Thiếu Nhi đến mức nào. Tại nhiều Xứ Đoàn có trợ úy các thầy, sơ chỉ tham gia sinh hoạt cách ngoại thường, khi có cắm trại, picnic, văn nghệ... Nếu trợ úy là chủng sinh đang theo học thần học, thời gian các thầy sinh hoạt với Xứ Đoàn có giới hạn trong mấy tháng hoặc một vài năm. Do đó cha tuyên úy khó lòng có thể bổ nhiệm một trợ úy chính thức để giúp ngài "trong vai trò lãnh đạo tinh thần Xứ Đoàn và hỗ trợ việc giáo dục". Số lớn Xứ Đoàn không có trợ úy. Vì thế vai trò của trợ úy trong Phong Trào Thiếu Nhi Thánh Thể còn đang được khai triển và chưa xác định.

C. Huynh Trưởng

Nếu cha tuyên úy là sức sống của Xứ Đoàn, huynh trưởng là khối óc và chân tay để Xứ Đoàn hoạt động. Xứ Đoàn có được nét trật tự, nghiêm chỉnh, linh hoạt là nhờ có những huynh trưởng hiểu biết phong trào và có khả năng sinh hoạt, huấn luyện các đoàn sinh. Nếu tại một Xứ Đoàn chỉ có một mình cha tuyên úy với leo teo vài huynh trưởng, Xứ Đoàn không thể phát triển và sinh hoạt mà chỉ ngấp ngoái chờ khai tử. Đây là điều đã xảy ra tại nhiều Xứ Đoàn trên toàn quốc. Huynh trưởng ở tuổi

đại học bỏ đi học xa không thể sinh hoạt được với Xứ Đoàn nữa. Khi Xứ Đoàn không có huynh trưởng, giống như một người không có đầu óc và tay chân, làm sao có thể sống còn được. Mặt khác, nếu Xứ Đoàn có một cha tuyên úy "hờ"... hững, nhưng có nhiều huynh trưởng nhiệt thành, có khả năng, Xứ Đoàn vẫn có thể sống còn và phát triển, tuy không được mạnh mẽ như nếu cha tuyên úy sinh hoạt với Xứ Đoàn gần gũi hơn. Huynh trưởng nắm một vai trò quan trọng nhất sau cha tuyên úy. Vai trò quan trọng đó đòi hỏi huynh trưởng phải có sự hiểu biết về phong trào, khả năng chuyên môn và sinh hoạt khá cao.

D. Phụ Huynh

Nhiệm vụ chính giáo dục con cái thuộc về phụ huynh. Họ có thể lựa chọn để gửi con em vào Phong Trào để được dạy dỗ hướng dẫn. Tuy nhiên điều đó không có nghĩa rằng họ có quyền phủ tay lên giường lăn quay ra ngủ hoặc thân nhiên đi shopping non-stop trong mấy tiếng đồng hồ. Trong thực tế, điều đáng buồn là số lớn phụ huynh có lối suy nghĩ và thái độ này. Họ không quan tâm đến những buổi hội họp thăm dò ý kiến và kêu gọi sự trợ giúp của phụ huynh trong nhiều lãnh vực. Một số ít phụ huynh tình nguyện giúp cho Xứ Đoàn trong việc may vá liên quan đến đồng phục hoặc nấu ăn trong các buổi picnic, sa mạc của Xứ Đoàn... Đây là điều đáng khích lệ nhưng còn cần có sự cộng tác của thêm nhiều phụ huynh.

E. Trợ Tá

Trợ Tá là một ngành mới của Phong Trào. Chỉ có một số Xứ Đoàn có Trợ Tá và những quy chế rõ ràng. Hiện thời, phần đông các Xứ Đoàn chưa có Trợ Tá hoặc có nhưng không ngoài việc giúp chuyên chở, nấu nướng. Ngành Trợ Tá cần được phát triển mạnh hầu Trợ Tá có thể là những cánh tay đắc lực của Cha Tuyên Úy để hỗ trợ và giúp đỡ các Huynh Trưởng và các em Thiếu Nhi.

III. LIÊN HỆ

A. Huynh Trưởng với Tuyên Úy

Cha tuyên úy và ban huynh trưởng là thành phần không thể thiếu trong một Xứ Đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể. Vì thế cha tuyên úy và ban huynh trưởng cần làm việc chặt chẽ hoà nhịp với nhau trong các chương trình điều hành, sinh hoạt và huấn luyện đoàn sinh.

Đối với cha tuyên úy, các huynh trưởng cần có sự kính trọng đúng mức, nhưng không quá ngật nghèo để trở thành quá nghi lễ khô khan. Cần có tâm tình chân thành để nói lên những gì cần phải nói, dĩ nhiên phải tôn trọng quyết định cuối cùng của cha tuyên úy. Tuyên úy ở trong địa vị người cha và huynh trưởng là con cái cần có sự thân mật gần gũi để đối xử với nhau không chỉ theo lý nhưng còn phải theo tình. Đôi bên cần có sự tôn trọng lẫn nhau và lòng thành thật với nhau để nhắm đến cùng một mục đích là đem Chúa đến cho các em Thiếu Nhi, giúp cho các em trở nên người Kitô hữu hoàn thiện.

Cha tuyên úy là người chứng nhận Ban Quản trị Xứ Đoàn. Quyền điều hành của ban quản trị là do cha tuyên úy trao, vì thế mọi chương trình, mọi quyết định liên quan đến Xứ Đoàn phải được thông qua cha tuyên úy. Trong thực tế có những trường hợp ban quản trị Xứ Đoàn không tế nhị về điểm này, gặp cha tuyên úy ít biết về Phong Trào nên vô tình "qua mặt" cha trong nhiều vấn đề liên quan đến Xứ Đoàn. Điều này ít nhất đưa đến sự xa cách giữa cha tuyên úy và Xứ Đoàn, tệ hại nhất có thể gây đổ vỡ trong mối liên hệ giữa cha tuyên úy và ban quản trị.

Về phía cha tuyên úy, ngài thường bận bịu với nhiều công việc khác của cộng Xứ Đoàn hoặc giáo xứ. Thêm vào đó khả năng và hiểu biết về Phong Trào có thể bị giới hạn, nên việc điều hành sinh hoạt và chương trình huấn luyện cho đoàn sinh coi như hoàn toàn dựa vào khả năng của các huynh trưởng. Điều quan trọng là cha tuyên úy dù có khả năng và hiểu biết Phong Trào hay không, nên để cho ban quản trị Xứ Đoàn và ban huynh trưởng có dự tự do để sắp xếp chương trình sinh hoạt và huấn luyện ngắn hạn cũng như dài hạn. Cha tuyên úy chỉ cần xướng lên những mục tiêu chính trong việc điều hành và sinh hoạt để các trưởng thi hành. Ngài cũng cần đáp ứng những nhu cầu giảng dạy trong địa vị tuyên úy đối với huynh trưởng cũng như đoàn sinh.

Mối liên hệ giữa cha tuyên úy và ban huynh trưởng có thể ví như Chúa Giêsu đối với các tông đồ, vừa mang tính chất thầy dạy vừa mang tính chất bạn đường. Chúa Kitô đã truyền cho các tông đồ nhiều giáo huấn, và Ngài cũng đồng hành với các ông trong đời sống hằng ngày. Cha tuyên úy có thể

truyền thụ cho các huynh trưởng những kiến thức về Kinh Thánh và giáo lý mà ngài là nhà chuyên môn.

Cha tuyên úy cần hoà đồng với huynh trưởng bằng sự hiện diện trong các cuộc họp ban thường vụ, ban quản trị, và ban huynh trưởng. Sự có mặt của cha tuyên úy trong những buổi chào cờ, sa mạc ngành, sa mạc Xứ Đoàn... cũng là điều quan trọng. Ngoài ra những hoà đồng xã hội cũng cần thiết giúp cho tình cha con được vui vẻ thân tình, chẳng hạn như tổ chức đi chơi bowling, ăn chung với huynh trưởng, họp mặt mừng sinh nhật, ra trường, thành hôn... Cha tuyên úy cũng cần sẵn sóc đến nhu cầu tâm linh của các huynh trưởng, tổ chức những buổi cầu nguyện, cầu Thánh Thể, tĩnh tâm thường xuyên để duy trì và tăng triển tinh thần sinh hoạt, phục vụ của các huynh trưởng.

B. Huynh Trưởng với Trợ Tá

Huynh Trưởng coi Trợ Tá như bậc cha mẹ, chú bác hay anh chị. Trong tình liên hệ, nên cởi mở và đối xử như người thân trong nhà. Hỏi ý kiến và nhờ Trợ Tá giúp đỡ về mặt tinh thần cũng như giao tiếp với người lớn tuổi, cố vấn trong mọi sinh hoạt và giúp dạy những khoá có tính cách chuyên môn.

Đổi lại, Trợ tá phải tìm hiểu cơ cấu tổ chức của Xứ Đoàn. Trợ Tá sát cánh với Ban Quản Trị Xứ Đoàn để hỗ trợ tất cả huynh trưởng trong các sinh hoạt với Xứ Đoàn. Trợ tá họp hàng tháng hay định kỳ (2,3 tháng ...) với Ban huynh trưởng trong Xứ Đoàn để kiểm thảo những công việc đã qua và các dự án sắp đến. Giải quyết hay tìm phương thức giải quyết các khó khăn gặp phải... (4 vai trò Trợ Tá trở thành rất cần thiết trong lúc này). Giúp Xứ Đoàn liên lạc với Cha Tuyên Úy, văn phòng nhà xứ, cha sở, Ban chấp hành cộng đoàn cho các việc của Xứ Đoàn, hay với phụ huynh về con em họ trong những trường hợp khẩn cấp...

C. Huynh Trưởng với Phụ Huynh

Với hoàn cảnh xã hội phức tạp ngày nay, việc huấn luyện giới trẻ là một vấn đề nhức nhối. Việc tham gia Phong Trào Thiếu Nhi Thánh Thể đối với số đông đoàn sinh là điều bắt buộc, bị cha mẹ ép buộc. Vì thế các huynh trưởng cố gắng liên lạc với các phụ huynh cách chặt chẽ để tránh những vấn đề phiền phức cho đôi bên. Điều căn bản các Xứ Đoàn đều quan tâm đó là nhiều em nói với cha mẹ là đi sinh hoạt Thiếu Nhi, hoặc được cha mẹ chờ đến tận nhà thờ để sinh hoạt, nhưng sau đó gọi bạn bè chờ đi chơi không biết nơi nào. Các huynh trưởng cần điem danh thường xuyên và liên lạc với phụ huynh của những em vắng mặt để họ chu toàn bổn phận lo cho con cái, tìm kiếm con em nếu thật sự không biết chúng ở đâu. Nếu có vấn đề xảy ra, huynh trưởng cố gắng cộng tác với phụ huynh để bảo đảm các em đừng làm những chuyện dại dột đó.

Ngoài ra có những vấn đề như hạnh kiểm, gây chuyện trong khi sinh hoạt, huynh trưởng cũng cần cho cha mẹ biết. Tuy vậy việc liên lạc với phụ huynh không chỉ giới hạn trong những lúc có vấn đề. Nếu như thế phụ huynh sẽ run lên cảm cấp, hoặc có thể bị đứng tim lẫn quay ra đất mỗi khi huynh trưởng gọi điện thoại đến nhà. Huynh trưởng cố gắng tạo một môi trường thân thiện với các phụ huynh, càng nhiều càng tốt. Khi đã có thiện cảm, các phụ huynh dễ dàng tham gia những công tác hỗ trợ cho Xứ Đoàn như nấu nướng, may vá, chuyên chở.... và dễ cộng tác với huynh trưởng để giải quyết vấn đề khi có trục trặc trong việc dạy dỗ các em.

IV. Kết Luận

Thiếu Nhi Thánh Thể là một cơ cấu tổ chức rất chặt chẽ gồm nhiều thành phần với nhiều nhiệm vụ khác nhau. Do đó cần có mối liên hệ gắn gũi, hoà hợp giữa các phần tử có nhiệm vụ riêng biệt. Giống như một thân thể có đầu, mình và tay chân, Xứ Đoàn cũng vậy: đầu là cha tuyên úy, tay chân là các huynh trưởng, các đoàn sinh hợp thành thân mình. Nếu bị chặt đầu thân thể không thể sống được, mất đi chân tay thân thể không hoạt động được. Đầu, mình và tay chân phải dính liền với nhau để thân thể sống và hoạt động. Cha tuyên úy có gắn gũi sinh hoạt với Xứ Đoàn mới đem lại sức sống cho Đoàn. Nhờ hợp tác cách gắn gũi với cha tuyên úy, các hoạt động của huynh trưởng mới đem lại lợi ích cho Xứ Đoàn. Nếu Xứ Đoàn có trợ úy để giúp cho cha tuyên úy là điều tốt. Sự hỗ trợ của phụ huynh là ơn phúc lớn cho Xứ Đoàn, vì thế cha tuyên úy và các huynh trưởng cố gắng cổ vũ cho phụ huynh tham gia vào những công tác ngoại lệ hỗ trợ cho Xứ Đoàn.